

V E N D I M
Nr.17, datë 4.4.2001

“NE EMER TE REPUBLIKES SE SHQIPERISE”

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Fehmi Abdiu,	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Zija Vuci,	Anëtar i “““
Hajredin Fuga,	Anëtar i “““
Alfred Karamuço,	Anëtar i “““
Kujtim Puto,	Anëtar i “““
Sokol Sadushi,	Anëtar i “““
Kristofor Peçi,	Anëtar i “““

me sekretare Drita Panda, në datën 9.3.2001, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.15 akti që i përket:

K E R K U E S: QERIM FEKOLLARI, i përfaqësuar nga avokatët Kujtim Capo e Vladimir Gërmenji, me prokurë.

O B J E K T I:

“Shfuqizimi si antikushtetues i vendimeve nr.276, datë 7.10.1999, të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe nr.437, datë 26.10.2000 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë”.

Për shfuqizimin si antikushtetues të këtyre vendimeve kërkuesi ka parashtruar këto shkaqe:

1. Kundër vendimit të gjykatës së rrethit ka bërë apel prokurori, por lidhur me këtë akt procedural, ai nuk është vënë në dijeni.

2. Gjykata e Apelit, e ka zhvilluar gjykimin në mungesë të kërkuesit, pa e njoftuar atë sipas ligjit për datën e gjykimit, për më tepër, që ka rënduar pozitën e tij, duke rritur masën e dënimit nga 3 (tre) në 5 (pesë) vjet burgim.

3. Si Gjykata e Apelit, dhe Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, nuk i kanë marrë parasysh pretendimet e ngritura në rekurs, kanë zhvilluar një proces ligjor të parregullt në kundërshtim me nenet 31, 42 e 131/f të Kushtetutës.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin zotin Kristofor Peçi, përfaqësuesit e kërkuesit, si dhe bisedoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr.485, datë 27.7.1999, ndër të tjera, ka vendosur të deklarojë fajtor kërkuesin Qerim Fekollari, për veprën penale të falsifikimit të letrave me vlerë në bashkëpunim dhe, në bazë të neneve 184 e 25 të Kodit Penal, e ka dënuar me 3 (tre) vjet burgim. Gjykata e Apelit Tiranë, që ka shqyrtuar çështjen mbi ankimin e prokurorit, ka ndryshuar vendimin e gjykatës së faktit, duke e rritur masën e dënimit nga 3 (tre) në 5 (pesë) vjet burgim.

Gjatë gjykimit, Gjykata Kushtetuese konstaton se Gjykata e Apelit Tiranë ka zhvilluar një proces jo të rregullt ligjor në kuptim të nenit 42/1 të Kushtetutës. Mosvënia e të pandehurit në dijeni të apelit të prokurorit dhe mosnjoftimi për ditën dhe orën e gjykimit të çështjes, i ka mohuar atij tërësisht të drejtën e mbrojtjes në këtë gjykim. Kështu, ndërsa prokuroria ka paraqitur ankim ndaj vendimit të gjykatës së rrethit, kopja e këtij ankimi nuk i është dërguar kërkuesit sipas mënyrës dhe në vendin e parashikuar nga neni 140 i Kodit të Procedurës Penale për të pandehurin e lirë. Siç del nga lajmërimi bashkëngjitur dosjes, kjo kopje është dërguar në repartin 313 (burg) më datë 06.08.1999, në një kohë që i pandehuri ishte liruar nga ky repart që më datë 18.3.1999 me vendim të gjykatës së rrethit dhe ndodhej në banesën e tij në lagjen “Konferenca e Labinit” në Elbasan.

Në procesverbalin e seancës gjyqësore datë 7.10.1999, në Gjykatën e Apelit Tiranë, pasqyrohet se kërkuesi Qerim Fekollari ka patur dijeni për datën e gjykimit, por nuk është paraqitur.

Lidhur me këtë, në dosje ndodhen dy njoftime, më datë 20.9.1999, njëra drejtuar Kolegjit të Avokatëve (av. Petraq Semani), por që nuk ka konfirmim për marrje dhe tjetra Repartit 313 (burg) Tiranë, për të shoqëruar të pandehurin për gjykim, pra, njoftimi është dërguar në adresë të gabuar, njëllor si me ankimin e prokurorit. Që ky njoftim është i parregullt, del edhe nga fakti se për të pandehurin tjetër Nehat Ali, njoftimi i është bërë edhe me fletë-thirrje në banesën e tij në lagjen “Luigj Gurakuqi”, Elbasan. Për rrjedhojë, ky i pandehur është përfaqësuar nga avokati i tij në gjykimin e çështjes në apel, ndërsa për kërkuesin gjykimin është zhvilluar në mungesë, pa e njoftuar. Vetë kërkuesi ka bërë ankim ndaj vendimit të gjykatës së rrethit, duke pretenduar pafajësi, kështu që ai ka qenë i interesuar për të marrë pjesë në gjykimin e çështjes në gjykatën e apelit, por mungesa e njoftimit ia ka privuar këtë mundësi dhe, për rrjedhim, i është mohuar e drejta e mbrojtjes.

Këto shkelje, të cilat e bëjnë procesin gjyqësor të parregullt, kërkuesi i ka parashtruar në rekursin drejtuar Gjykatës së Lartë, por Kolegji Penal, nëpërmjet një arsyetimi jo të plotë të vendimit që bie në kundërshtim me faktet dhe rrethanat e dala gjatë gjykimit, nuk e ka pranuar rekursin. Në këtë mënyrë edhe vendimi i Kolegjit Penal, që, në këto kushte, ka lënë në fuqi vendimin e gjykatës së apelit, është antikushtetues.

Gjykata Kushtetuese arrin në përfundimin se, duke mos u njoftuar kërkuesi për ankimin e prokurorit dhe për datën e gjykimit në gjykatën e apelit, atij i janë mohuar njëkohësisht disa të drejta themelore të parashikuara nga Kushtetuta dhe Konventa Evropiane e të Drejtave të Njeriut, si e drejta për t’u mbrojtur (neni 31/b i Kushtetutës dhe neni 6.3/b i Konventës) dhe e drejta për t’u dëgjuar para se të gjykohet (neni 33 i Kushtetutës dhe neni 6/1 i Konventës), shkelje këto që e bëjnë procesin gjyqësor të parregullt, sipas nenit 42/1 të Kushtetutës.

PËR KËTO ARSYE:

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, duke u bazuar në nenin 31/f të Kushtetutës dhe nenet 72 e 77 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

V E N D O S I:

- Shfuqizimin si antikushtetues të vendimeve nr.437, datë 26.10.2000 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë dhe nr.276, datë 7.10.1999 të Gjykatës së Apelit Tiranë.
- Dërgimin e çështjes për shqyrtim në Gjykatën e Apelit Tiranë.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

MENDIMI I PAKICËS

Jam kundër vendimit të shumicës. Kërkesa duhej të rrëzohej për këto shkaqe:

Kërkuesi Qerim Fekollari, ka parashtruar para Gjykatës Kushtetuese, si shkaqe për shpalljen si antikushtetues të vendimeve gjyqësore, faktin se nuk i është komunikuar akti i ankimit të prokurorit, si dhe se nuk është vënë në dijeni për ditën e gjykimit në Gjykatën e Apelit në Tiranë. Këto pretendime janë pranuar nga shumica.

Siç rezulton nga dosja gjyqësore, pretendimet e mësipërme kërkuesi i ka ngritur edhe në rekursin e paraqitur para Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, i cili në lidhje me sa sipër, në vendimin e tij nr.437, datë 26.10.2000, është shprehur tekstualisht se “... i pabazuar është edhe pretendimi i të gjykuarit Qerim Fekollari se nuk ka marrë dijeni për ankimin e prokurorit ...”. Sipas po këtij vendimi, edhe për datën dhe orën e shqyrtimit të çështjes në Gjykatën e Apelit, është njoftuar mbrojtësi i të gjykuarit.

Ndodhur në rrethana të tilla, para Gjykatës Kushtetuese shtrohej problemi nëse ajo në ushtrimin e kontrollit të saj kushtetues do të hynte në vërtetësinë apo pavërtetësinë e fakteve të pranuar në vendimet gjyqësore. Sipas pikpamjes time, përgjigjja do të ishte negative. Në rastin në fjalë, nuk jemi para një vendimi që kualifikon drejt apo në mënyrë të gabuar nëse një ose disa veprime përbëjnë proces të parregullt gjyqësor. Një vendim i tillë, pa asnjë diskutim, do të ishte objekt i kontrollit të Gjykatës Kushtetuese. Në rastin konkret, fjala është për një vendim gjyqësor ku pranohen

si të vërtetuara disa fakte, të cilat shumica, me vendimin e saj, i hedh poshtë si të pavërteta, duke dalë në këtë mënyrë jashtë funksionit dhe natyrës së organit. Gjykata Kushtetuese, në raport me vendimet gjyqësore, ka në kompetencë shqyrtimin e tyre, vetëm lidhur me respektimin e principeve themelore të procesit gjyqësor e jo dhe bazueshmërinë në ligj dhe në prova të themelit të çështjes apo të vërtetimit ose jo të fakteve që i shërbejnë proceduralisht zgjidhjes së çështjes.

ANËTAR
A. Karamuço

MENDIM I PAKICËS

Pretendimet e kërkuarit për antikushtetutshmërinë e vendimeve të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si rrjedhojë e mosmarrjes dijeni për ditën e gjykimit të çështjes, nuk duhet të pranoheshin nga shumica.

Që të arrihet në konkluzionin se të dy gjykatat kanë kryer një proces të parregullt ligjor, duke shkelur të drejtën e mbrojtjes së të gjykuarit, është e nevojshme për të bërë një analizë të gjithanshme të pretendimeve të kërkuarit. Nuk është i mjaftueshëm vetëm konstatimi nga Gjykata Kushtetuese i faktit të moskryerjes, në përputhje me dispozitat procedurale të njoftimit të të pandehurit për ditën e gjykimit, pa i vlerësuar këto pretendime edhe me arsyetimet që kanë përdorur të dy gjykatat në vendimet e tyre. Për një gjykim të karakterit kushtetues, duhet analizuar se sa ka ndikuar kjo shkelje e rregullave procedurale në të gjithë procesin gjyqësor dhe dhënia e argumentave kushtetuese për të shpallur si të tilla vendimet e gjykatave.

Rezulton nga shqyrtimi i dosjes se të dyja gjykatat nuk e kanë lënë pa e analizuar momentin e njoftimit të të gjykuarit. Në procesverbalin e gjykatës së apelit, është pasqyruar fakti se i pandehuri Qerim Fekollari ka marrë dijeni për datën e gjykimit, por ai nuk është paraqitur. Në vendimin e Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë është shkruar më tej, duke e argumentuar si të pabazuar pretendimin e të gjykuarit për mosmarrje dijeni në gjykatën e apelit, pasi këtij Kolegji i rezulton nga dosja se i gjykuari paska marrë dijeni “për datën dhe orën e shqyrtimit të çështjes në Gjykatën e Apelit Tiranë, por pa paraqitur ndonjë shkak ligjor nuk është paraqitur”. Pra të dy gjykatat i kanë dhënë përgjigje, duke e analizuar pretendimin e të gjykuarit për mohimin e të drejtës së mbrojtjes.

Në këto rrethana vlerësimin e faktit të marrjes dijeni ose jo e kanë vlerësuar gjykatat që kanë gjykuar çështjen dhe më duket se shumica nuk arsyeton drejt kur konkludon se njoftimi i të gjykuarit nuk është kryer konform ligjit. Përderisa gjykata e apelit, si dhe Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë kanë arritur në përfundimin se i gjykuari nëpërmjet avokatit të tij ka marrë dijeni për ditën e gjykimit, atëherë si mundet që shumica të arsyetojë të kundërtën, duke konkluduar se procesi gjyqësor ka qenë i parregullt, sepse i gjykuari nuk është vënë në dijeni për ditën e gjykimit. Ky konkluzion i Gjykatës Kushtetuese, më duket se del tej juridiksionit që ajo ka, pasi vlerësimin dhe analizimin e provave apo fakteve e bëjnë gjykatat që shqyrtojnë çështjen.

Ndryshe do të arsyetoja nëse të dy gjykatat do të kishin heshtur ndaj pretendimit për mohimin e së drejtës së mbrojtjes që lidhet me njoftimin e të gjykuarit. Sigurisht që, ndaj vendimeve të tilla Gjykata Kushtetuese, mund të konkludonte për cenim të procesit ligjor, pasi është detyrë e gjykatave të zakonshme që të arsyetojnë për pretendimet lidhur me mohimin e të drejtave kushtetuese. Përderisa në çështjen objekt shqyrtimi kemi një qëndrim dhe vlerësim ndaj faktit të njoftimit, të arsyetuar në vendimet gjyqësore, atëherë shumica nuk mund të ketë të drejtë të konstatojë pavërtetësinë e këtij fakti.

ANËTAR
Sokol Sadushi